

**ПІВДЕННО-СХІДНЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ
УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ (М. ДНІПРО)**

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

*Правові аспекти державної реєстрації
в умовах воєнного стану*

**м. Дніпро
- березень 2022 року –**

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

24 лютого 2022 року Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ на всій території України запроваджено режим воєнного стану. Водночас, у зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, Указом Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», строк дії воєнного стану в Україні продовжено з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб - до 25 квітня 2022 року.

У зв'язку із запровадженням в Україні воєнного стану тимчасово можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини та громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також впроваджуватися тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб.

Проте, в умовах воєнного стану з огляду на необхідність забезпечення достовірності відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, Міністерством юстиції України реалізовано можливість проведення найбільш нагальних реєстраційних дій.

Так, у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 209 «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану» (далі – Постанова № 209) (зі

змінами затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2022 року № 364) встановлено, що в умовах воєнного стану державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень надання/отримання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, у тому числі шляхом безпосереднього доступу до нього, проводиться/забезпечується з урахуванням особливостей визначених Постановою № 209.

Державна реєстрація, крім державної реєстрації в автоматичному режимі проводиться виключно державними реєстраторами юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців, державними реєстраторами речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (далі - державні реєстратори), посадовими особами Міністерства юстиції, його територіальних органів (далі - посадові особи), включеними до затвердженого Міністерством юстиції переліку державних реєстраторів та посадових осіб, якими в умовах воєнного стану проводиться державна реєстрація (далі - перелік). Перелік може передбачати обмеження (умови) проведення (прийняття) включеними до нього державними реєстраторами, посадовими особами реєстраційних дій (рішень про державну реєстрацію прав).

Наказом Міністерства юстиції України від 24.03.2022 №1236/5 «Про внесення змін до Переліку державних реєстраторів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, посадових осіб Міністерства юстиції, його територіальних органів, яким в умовах воєнного стану надається доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» затверджений перелік посадових осіб, яким на період воєнного стану надається доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Постановою № 209 визначено, що державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань може проводитися на підставі надісланих заявником державному реєстратору, посадовій особі електронною поштою або за допомогою інших засобів зв'язку документів в електронній формі, що створені з дотриманням вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг та законодавства про електронні документи та електронний документообіг, або електронних копій документів в паперовій формі. Електронні копії документів в паперовій формі приймаються за умови підписання таких копій з використанням кваліфікованого електронного підпису заявника. Державний реєстратор, посадова особа проводить перевірку такого підпису через офіційний веб-сайт центрального засвідчувального органу та завантажує результати такої перевірки до реєстру, крім випадків відсутності доступу до зазначеного веб-сайту.

Отже, положеннями Постанови № 209 передбачена можливість подання документів для проведення державної реєстрації в електронній формі.

Державна реєстрація проводиться незалежно від місцезнаходження нерухомого майна, місцезнаходження юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців чи громадських формувань, якщо відповідні обмеження (умови) не передбачено переліком.

Вимоги законодавства щодо обов'язку подання/підтвердження відомостей про кінцевого бенефіціарного власника, а також документів, передбачених законом для подання/підтвердження таких відомостей, не застосовуються, крім випадків державної реєстрації:

банків, небанківських фінансових установ та осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги (крім операторів поштового зв'язку);

юридичних осіб, засновником (учасником) та/або кінцевим бенефіціарним власником яких є або буде внаслідок відповідних змін Російська Федерація, громадянин Російської Федерації, юридична особа, утворена та зареєстрована відповідно до законодавства Російської Федерації;”;

відомості з Єдиного державного реєстру за зверненнями фізичних та юридичних осіб надаються виключно державними реєстраторами, посадовими особами, включеними до переліку, а також нотаріусами, робоче місце (контора) яких розташовано в межах адміністративно-територіальної одиниці, що не включена до переліку адміністративно-територіальних одиниць, затвердженого відповідно до пункту 12 цієї постанови. Доступ до Єдиного державного реєстру для надання відомостей з нього надається таким нотаріусам за їх зверненнями до технічного адміністратора цього Реєстру у порядку, визначеному законодавством;

Доступ користувачів до Єдиного державного реєстру для отримання відомостей з нього, у тому числі установчих документів, надається технічним адміністратором цього Реєстру у порядку, визначеному законодавством:

за допомогою прикладного програмного інтерфейсу Єдиного державного реєстру;

шляхом надання ідентифікаторів доступу посадовим особам державних органів, органів місцевого самоврядування, нотаріусам, робоче місце (контора) яких розташовано в межах адміністративно-територіальної одиниці, що не включена до переліку адміністративно-територіальних одиниць, затвердженого відповідно до пункту 12 цієї постанови, за їх зверненнями до технічного адміністратора цього Реєстру;

доступ користувачів (крім нотаріусів) до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно для отримання інформації з нього надається технічним адміністратором цього Реєстру за допомогою прикладного програмного інтерфейсу Державного реєстру речових прав на нерухоме майно;

доступ нотаріуса до Єдиного державного реєстру припиняється технічним адміністратором цього Реєстру невідкладно після виявлення ним факту вчинення таким нотаріусом інших технічних дій в Єдиному державному

реєстрі, не пов'язаних з наданням/отриманням відомостей з цього Реєстру, про що у дводенний строк інформує Міністерство юстиції;

у разі виявлення Міністерством юстиції факту порушення державними реєстраторами, посадовими особами, включеними до переліку, обмежень (умов) проведення (прийняття) реєстраційних дій (рішень про державну реєстрацію прав), інших порушень вимог законодавства технічному адміністратору Єдиного державного реєстру, Державного реєстру речових прав на нерухоме майно невідкладно надається доручення щодо припинення доступу таких осіб до відповідних реєстрів.